



**У К А З  
ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ**

{ Указ втратив чинність на підставі Указу Президента  
N 1001/2011 ( [1001/2011](#) ) від 21.10.2011 }

**Про Концепцію подолання корупції в Україні  
"На шляху до доброчесності"**

З метою вдосконалення правових та організаційних засад запобігання і протидії корупції **п о с т а н о в л я ю**:

1. Схвалити Концепцію подолання корупції в Україні "На шляху до доброчесності" (додається).

2. Секретареві Ради національної безпеки і оборони України забезпечити підготовку до розгляду протягом вересня 2006 року на засіданні Ради національної безпеки і оборони України плану дій щодо реалізації Концепції, схваленої цим Указом.

Президент України

В.ЮЩЕНКО

м. Київ, 11 вересня 2006 року  
N 742/2006

СХВАЛЕНО

Указом Президента України  
від 11 вересня 2006 року N 742/2006

**КОНЦЕПЦІЯ  
подолання корупції в Україні  
"На шляху до доброчесності"**

В Україні корупція є однією з проблем, які потребують невідкладного розв'язання. Вона становить значну загрозу демократії, реалізації принципу верховенства права, соціальному прогресу, національній безпеці, становленню громадянського суспільства.

Тому створення дієвої системи запобігання корупції, розроблення комплексних заходів для протидії цьому явищу, виявлення та подолання її соціальних передумов і наслідків є одним із пріоритетів держави.

1. Корупція як суспільне явище та основні шляхи її подолання

Характерними рисами корупції в Україні є:

1) залежність рівня та форм корупції від загального стану формування демократичних інститутів;

2) несистемне, часто науково необґрунтоване реформування основних інститутів (адміністративні процедури, податкова система, регуляторна діяльність держави, розв'язання соціальних проблем тощо);

3) набуття корупцією ознак системного явища через ураження життєво важливих інститутів суспільства та перетворення її на функціонально важливий спосіб їх існування;

4) неефективність політичних ініціатив у сфері боротьби з корупцією;

5) зміцнення в суспільстві стереотипів терпимого ставлення до корупції, поєднання в масовій свідомості визнання суспільної шкоди корупції і готовності обирати корупційні шляхи розв'язання проблем, що призвело до нездатності громадян брати активну участь в антикорупційних діях;

6) ураження корупцією органів державної влади, органів місцевого самоврядування;

7) слабкість інститутів громадянського суспільства. Засоби масової інформації, залежні часто від власників та органів державної влади, здебільшого уникають об'єктивного висвітлення цих проблем. Громадянські ініціативи не підтримуються через зневіру та суспільну апатію більшості населення. Неурядові організації переважно ослаблені, залежні від осіб, які надають їм фінансову підтримку.

Для здійснення заходів, пов'язаних із подоланням корупції в органах державної влади та запобіганням її виникненню, необхідно чітко уявляти масштаби цього явища. Таке уявлення має ґрунтуватися як на даних офіційної статистичної звітності, так і на результатах оцінки суспільством відповідних процесів.

На міжнародному рівні Україна має репутацію надзвичайно корумпованої держави, про що свідчить її незмінно низький рейтинг за рівнем доброчесності, визначений за результатами досліджень, проведених протягом останніх років авторитетними міжнародними інституціями. Зокрема, індекс сприйняття корупції (дослідження Transparency International) в Україні становив у 2005 році 2,6, у 2004 - 2,2, у 2003 - 2,3, а у 2002 році - 2,4 (за методологією цього дослідження, до держав з небезпечним рівнем доброчесності належать ті, в яких значення індексу менше ніж 3).

Офіційна статистика веде облік корупційних правопорушень, визнаних такими згідно із Законом України "Про боротьбу з корупцією" ([356/95-ВР](#)). Загалом за рік складається від трьох до п'яти тисяч адміністративних протоколів про корупційні правопорушення, вчинені переважно особами, які займають посади державних службовців шостої - сьомої категорій. Таким чином, статистичні дані не дають об'єктивного уявлення про поширення та масштаби корупції.

До найпоширеніших корупційних діянь належить хабарництво. За даними статистики, протягом останніх трьох років правоохоронними органами щороку реєструється близько 3 тисяч фактів хабарництва. В той же час у 2005 році за хабарництво притягнуто до відповідальності лише 398 осіб.

Значного поширення набули підкуп осіб, уповноважених на виконання функцій держави ("корупційний лобізм"), а також виконання державними службовцями незаконних, корупційних за змістом посередницьких функцій у відносинах третіх осіб з органами державної влади, що стало явищем не ситуативним, а постійним. Мають латентний характер й інші види корупційних проявів, зокрема сприяння влаштуванню на роботу своїх родичів, близьких, знайомих, отримання "комісійних" від учасників процедур державних закупівель, неофіційне "спілкування" з представниками підприємств, організацій, що належать до сфери управління або мають договірні відносини з органами державної влади, ведення підприємницької діяльності через підставних осіб або родичів чи близьких, отримання не передбачених законом пільг, привілеїв та подарунків у дні особистих та державних, релігійних свят.

Складною залишається ситуація, зокрема, в органах судової влади. Саме на стадії звернення до суду і під час розгляду судових справ фіксуються численні порушення та зловживання. За роки діяльності Вищої ради юстиції Президент України та Верховна Рада України підтримали її пропозиції щодо звільнення з посад понад 70 суддів за порушення присяги і 12 суддів у зв'язку з набранням законної сили обвинувальним вироком суду за хабарництво.

## 2. Забезпечення доброчесності в органах державної влади та органах місцевого самоврядування

Головним напрямом розв'язання проблеми доброчесності в органах виконавчої влади є вдосконалення інституту державної служби, адміністративних процедур у цих органах та порядку здійснення державних закупівель. Саме у цих сферах спостерігаються тенденції до посилення корупційних ризиків, серед яких необхідно виділити такі, як:

1) недосконалість законодавства про державну службу, зокрема з питань добору кадрів, належного матеріального стимулювання державних службовців, декларування і контролю за активами та видатками державних службовців, членів їх сімей та близьких родичів, неефективність механізму атестації та невизначеність процедури ротації державних службовців на окремих посадах;

2) відсутність законодавчо встановлених правил поведінки державних службовців;

3) непрозорість та недосконалість процедур прийняття управлінських рішень (можливість створення і використання альтернативних (тіньових) адміністративних процедур, неврегульованість проблеми застосування дискреційних повноважень), суперечність у повноваженнях державних органів, зокрема конфлікти контрольної і дозвільної функцій, контрольно-дозвільної і господарської функцій;

4) проблема відповідальності, зокрема осіб, які проводили експертизу проектів відповідних актів, за прийняття неправомірних рішень органами державної влади та їх посадовими особами;

5) неефективність державного контролю у сфері державних закупівель, відсутність процедури дискваліфікації учасників через їх негативну репутацію ("чорні списки"), обмеженість доступу до інформації про державні закупівлі.

З метою розв'язання проблеми забезпечення доброчесності в органах виконавчої влади необхідно здійснити такі заходи:

1) забезпечення виваженої та поміркованої оптимізації чисельності державного апарату;

2) удосконалення нормативно-правових актів у сфері державної служби;

3) приведення структури державної служби у відповідність із рекомендаціями та стандартами держав - членів Європейського Союзу;

4) проведення реформування системи оплати праці державних службовців;

5) встановлення обов'язку державного службовця щодо звільнення з посади в разі обрання його до виборного органу державної влади;

6) запровадження правового інституту ротації кадрів державних службовців та визначення механізму її проведення на відповідних посадах;

7) удосконалення правового механізму проведення атестації державних службовців;

8) розроблення та прийняття Кодексу поведінки державних службовців, який повинен базуватись на положеннях Модельного кодексу Ради Європи, інших міжнародно-правових актів у цій сфері;

9) розроблення та прийняття закону про державний фінансовий контроль за декларуванням доходів і їх витрачанням особами, уповноваженими на виконання функцій держави, для забезпечення відкритості та прозорості діяльності цих осіб під час виконання покладених на них обов'язків;

10) прийняття Адміністративно-процедурного кодексу України, в якому повинні бути визначені принципи раціоналізації, спрощення, уніфікації, прозорості адміністративних процедур та мінімізації безпосереднього спілкування посадових осіб із споживачами державних послуг;

11) прийняття з метою розвитку громадянського суспільства і формування цивілізованого підприємницького середовища закону про доступ до інформації про діяльність органів державної влади, в якому має бути визначено перелік інформації, що не може бути віднесена органами державної влади до категорії інформації з обмеженим доступом;

12) затвердження типових регламентів роботи центральних та місцевих органів виконавчої влади з метою забезпечення більш чіткої організації діяльності апарату органів виконавчої влади, підвищення особистої відповідальності працівників за доручену ділянку роботи, посилення боротьби зі зловживанням службовим становищем;

13) створення єдиного державного банку даних про осіб, які були засуджені або притягнуті до адміністративної відповідальності за корупційні діяння, з метою використання цієї інформації під час проведення спеціальної перевірки кандидатів на посади державних службовців та працівників, які вже займають такі посади;

14) розроблення та впровадження диверсифікованої системи громадського контролю за діяльністю органів виконавчої влади з метою забезпечення прозорості діяльності цих органів та їх посадових осіб;

15) уникнення функціональних конфліктів у діяльності органів виконавчої влади, насамперед стосовно поєднання контрольно-дозвільних та господарських функцій;

16) внесення змін до законодавчих актів, що регулюють ведення господарської діяльності, з метою обмеження сфери застосування дозвільних процедур або забезпечення спрощення і прозорості таких процедур, зокрема принципу "позитивного адміністративного мовчання" (якщо в установленій строк державний орган не надає відповідь, питання, порушене у відповідному запиті чи клопотанні, вважається вирішеним), а також покладення на органи виконавчої влади здійснення окремих адміністративних процедур (наприклад погодження певних рішень з іншими органами);

17) вжиття заходів щодо зменшення безпосередніх контактів громадян і представників юридичних осіб з державними службовцями, зокрема шляхом впровадження системи електронного документообігу та електронного цифрового підпису;

18) проведення перевірки законності утворення організацій (фірм, агентств тощо), діяльність яких пов'язана з виконанням за відповідну плату функцій органів державної влади;

19) створення єдиного державного банку даних щодо юридичних осіб (фінансові установи, суб'єкти підприємницької діяльності тощо), причетних до корупції, з метою запобігання їх участі у виконанні державних замовлень;

20) прийняття закону про відшкодування шкоди, завданої фізичним або юридичним особам незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб під час здійснення ними своїх повноважень;

21) запровадження правового механізму, що забезпечує передачу державними службовцями у довічне управління належного їм майна, з метою недопущення поєднання публічної та підприємницької діяльності;

22) забезпечення підвищення рівня правової культури та правової свідомості державних службовців.

Рівень та масштаби корупції, ефективність протидії корупційним процесам значною мірою залежать від доброчесності посадових осіб, які займають виборні посади, демократичності політичної системи загалом і виборчого процесу зокрема. Забезпечення доброчесності можливе лише за умови систематичного проведення вільних та чесних виборів на демократичних засадах і встановлення чітких правил здійснення зазначеними посадовими особами своїх повноважень.

Тому насамперед необхідно звернути увагу на корупційні ризики, що впливають на формування та діяльність виборних органів, а саме:

- 1) нестабільність і недосконалість виборчого законодавства;
- 2) прогалини у правовому регулюванні фінансування політичних партій;
- 3) обмеженість легальних джерел фінансування політичних партій;
- 4) відсутність належного контролю з боку держави за фінансуванням діяльності політичних партій;
- 5) невідповідність гарантій та рівня матеріального забезпечення посадових осіб, які займають виборні посади, важливості політичних чи інших рішень, які ними приймаються;
- 6) неефективність контролю за діяльністю виборних органів, зокрема органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб з боку відповідних органів державної влади, інститутів громадянського суспільства, у тому числі засобів масової інформації;
- 7) відсутність правового механізму запобігання та розв'язання конфлікту інтересів, що виникає у процесі діяльності посадових осіб, які займають виборні посади;
- 8) нерегульованість процедури і механізму лобіювання законних політичних, соціально-економічних та інших інтересів у виборних органах, зокрема органах місцевого самоврядування;
- 9) недосконалість законодавчого процесу, безсистемність правового регулювання;
- 10) недосконалість механізму посередництва між громадськістю і виборними органами, зокрема органами місцевого самоврядування, ігнорування процедури погодження рішень з громадськістю.

Для розв'язання проблеми забезпечення доброчесності у виборних органах мають бути здійснені такі заходи:

- 1) проведення експертизи виборчого законодавства щодо зменшення впливу корупційних чинників та розроблення проектів відповідних законів; забезпечення суворого додержання вимоги щодо

неприпустимості внесення змін до виборчого законодавства за певний проміжок часу до початку виборчого процесу;

2) започаткування процесу кодифікації виборчого законодавства;

3) розроблення і запровадження ефективного механізму контролю за фінансуванням виборчих кампаній та діяльності політичних партій;

4) створення правових засад лобістської діяльності як основної умови існування прозорої і доброчесної системи вираження інтересів у державних органах;

5) запровадження стандартів етичної поведінки посадових осіб, які займають виборні посади, та визначення порядку розв'язання конфлікту інтересів;

6) запровадження декларування видатків посадових осіб, які займають виборні посади, та членів їх сімей і близьких родичів, забезпечення контролю за доходами та видатками таких осіб;

7) розроблення та прийняття закону України про нормативно-правові акти, в якому визначатиметься система нормативно-правових актів та порядок їх оприлюднення;

8) прийняття законів, що визначатимуть правовий статус Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади;

9) запровадження широкого інформування громадськості про розроблені законопроекти, зокрема опублікування найважливіших із них з одночасним запрошенням усіх громадян та об'єднань до участі в обговоренні;

10) удосконалення порядку проведення правової експертизи всіх законопроектів з метою запровадження антикорупційної експертизи для запобігання можливим корупційним ризикам у нових законах;

11) розроблення механізму посилення громадського контролю за діяльністю виборних органів, зокрема шляхом проведення консультацій з представниками громадськості при прийнятті нормативно-правових актів.

Доброчесність суддів є необхідною передумовою існування незалежної судової системи в державі. У демократичних державах суди відіграють провідну роль у протидії корупції. Перші кроки у здійсненні судової реформи в Україні не спричинили помітні зміни у забезпеченні доброчесності в органах судової влади.

До основних корупційних ризиків в органах судової влади можна віднести:

1) незавершеність формування системи спеціальної підготовки суддів;

2) неефективність процедури добору і призначення суддів (недосконалість вимог до кандидатів на посаду судді, відсутність

порядку складання кваліфікаційного іспиту, методики оцінювання рівня професійних знань і умінь кандидата, неврегульованість процедури співбесіди з кандидатом на посаду судді);

3) законодавчу невизначеність етичних стандартів поведінки суддів, незавершеність процедури врегулювання конфлікту інтересів під час виконання суддями професійних обов'язків;

4) можливість застосування недосконалих процесуальних форм для вчинення корупційних діянь;

5) існування непроцесуальної (фактичної) залежності суддів від судів вищих ланок;

6) недостатню відкритість і прозорість судового процесу;

7) недосконалість процедури призначення посадових осіб на адміністративні посади в судах і можливість використання адміністративних повноважень для впливу на прийняття суддями процесуальних рішень;

8) законодавчу невизначеність статусу суддів як суб'єктів корупційних діянь, неефективність діяльності спеціально уповноважених органів, що реалізують повноваження з притягнення суддів до відповідальності, відсутність механізмів перевірки інформації про вчинення суддями правопорушень;

9) недосконалість правового регулювання недоторканності суддів, що призводить до звуження гарантій їх незалежності;

10) низьку ефективність забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, в тому числі суддів, членів їх сімей та близьких родичів;

11) недостатній рівень матеріального забезпечення суддів та фінансового забезпечення діяльності судів.

Розв'язанню проблем забезпечення доброчесності в органах судової влади сприятиме здійснення таких заходів:

1) прийняття закону, в якому визначатимуться принципи кадрової роботи, процедури добору кандидатів на посади суддів і вимоги до них щодо освітнього рівня, професійної підготовки, особистісних і професійно важливих якостей та здібностей, механізм їх оцінювання, компетенція органів, що здійснюють добір кандидатів на посади суддів, права та обов'язки осіб, які претендують на зайняття посади професійного судді, тощо;

2) врегулювання процедури перевірки наданих кандидатом даних щодо відповідності встановленим правовим вимогам; складання кваліфікаційного іспиту;

3) запровадження проведення конкурсу під час добору серед кандидатів на посади професійних суддів із забезпеченням його прозорості шляхом встановлення порядку опублікування інформації про відкриття вакантної посади та визначення процедури проведення конкурсу на заміщення посади судді;

4) забезпечення можливості здійснення громадянами впливу на формування корпусу суддів, починаючи з добору кандидатів на посади суддів і закінчуючи вирішенням питань про припинення їх повноважень;

5) розроблення та затвердження Комплексної державної програми навчання професійних суддів та кандидатів на посаду професійного судді, що передбачає їх навчання на основі доктрини верховенства права, Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод ( [995 004](#) ), практики Європейського суду з прав людини;

6) проведення реформування оплати праці суддів з доведенням її до рівня, який належним чином задовольнятиме життєві потреби судді та буде фактором, що стримуватиме корумпування суддів;

7) забезпечення стовідсоткового фінансування видатків на забезпечення функціонування судової системи;

8) розширення гарантій забезпечення незалежності суддів, вжиття заходів щодо запобігання можливій непроцесуальній (фактичній) залежності суддів та зосередження професійних інтересів суддів виключно на проблемах здійснення правосуддя шляхом розширення адміністративних повноважень керівників апарату судів із забезпечення роботи суддів та судів;

9) вивчення доцільності законодавчого закріплення за певним органом повноважень щодо надання офіційних роз'яснень і рекомендацій з питань, пов'язаних із регулюванням суддівської поведінки, та видання збірника рішень з дисциплінарних справ;

10) запровадження обов'язкової процесуальної форми автоматизованого, позбавленого суб'єктивного впливу розподілу справ до розгляду в суді;

11) розроблення єдиної процедури притягнення суддів до адміністративної і дисциплінарної відповідальності за вчинення корупційних діянь або інших правопорушень, пов'язаних з корупцією;

12) передбачення у відповідних законодавчих актах такої підстави звільнення судді або притягнення його до дисциплінарної відповідальності, як вчинення ним корупційного діяння або іншого правопорушення, пов'язаного з корупцією, а також передбачення гарантій обґрунтованого і справедливого притягнення суддів до відповідальності за вчинення корупційних діянь або інших правопорушень, пов'язаних з корупцією;

13) запровадження декларування доходів, майна і видатків судьями та членами їх сімей, розв'язання проблем здійснення прав власника, зокрема щодо нерухомого майна, участі у підприємницькій діяльності через підставних осіб, отримання подарунків, нагород;

14) забезпечення доступності даних судової статистики, належного виконання Закону України "Про доступ до судових рішень" ( [3262-15](#) ).

### 3. Посилення ролі громадянського суспільства та засобів масової інформації у виявленні та запобіганні корупції

Інститути громадянського суспільства, до яких належать насамперед незалежні засоби масової інформації, відіграють важливу роль у виявленні і висвітленні випадків корупції, покарання за корупційні діяння, інформуючи громадськість про наслідки корупції. Висвітлення засобами масової інформації проявів корупції має загальнопревентивне значення, а також безпосередньо впливає на застосування антикорупційних правових норм до конкретних посадових осіб.

Участь засобів масової інформації у виявленні фактів корупції потребує ефективного вирішення на законодавчому рівні двох проблем: отримання об'єктивної інформації та її поширення. Ці дві складові мають важливе значення не лише в антикорупційній діяльності, а й у ширшому політичному аспекті, оскільки володіння повною, об'єктивною інформацією та її поширення - це можливість впливу на владу і корекції її дій.

Тому створення ефективного механізму доступу громадян, і насамперед журналістів, до інформації про діяльність органів державної влади та їх посадових осіб є важливим чинником протидії корупції.

До цього часу в Україні не створено ефективною системи впливу інших інститутів громадянського суспільства, зокрема неурядових організацій, на виявлення фактів корупції. В Україні близько 200 неурядових організацій декларують свою антикорупційну спрямованість. Однак їх діяльність не стала реальним чинником, що впливає на ситуацію у сфері боротьби з корупцією.

Основними проблемами у виявленні фактів корупції інститутами громадянського суспільства є:

1) залежність багатьох засобів масової інформації від їх власників, недостатні умови для створення та існування незалежного і прозорого медіаринку;

2) збереження державних засобів масової інформації;

3) недостатня прозорість у роботі органів державної влади, обмеження громадськості у доступі до інформації;

4) відсутність реального впливу неурядових організацій на стан справ у сфері боротьби з корупцією у державі.

З метою посилення ролі інститутів громадянського суспільства необхідно:

1) посилити вплив громадського контролю щодо запобігання та протидії корупції, зокрема шляхом законодавчого закріплення прав, повноважень інститутів громадянського суспільства;

2) розробити і впровадити правовий механізм забезпечення захисту джерел журналістської інформації;

3) підготувати пропозиції щодо розв'язання конфлікту інтересів держави і суспільства в аспекті поширення інформації засобами масової інформації;

4) вирішити проблему неадекватності судових заходів щодо обмеження свободи вираження поглядів і подання інформації;

5) вивчити потенціал громадських організацій та інших інститутів громадянського суспільства і закріпити в новій редакції Закону України "Про боротьбу з корупцією" ( [356/95-ВР](#) ) підвищення їх ролі у здійсненні заходів протидії корупції;

6) розширити можливості отримання інститутами громадянського суспільства інформації, пов'язаної з діяльністю органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

7) здійснювати заходи, спрямовані на активізацію інформаційного обміну між громадськими організаціями, іншими інститутами громадянського суспільства, засобами масової інформації та органами державної влади і органами місцевого самоврядування;

8) вивчити питання можливості оприлюднення інформації про власників засобів масової інформації, а також доцільності оприлюднення інформації про факти притягнення до відповідальності винних у вчиненні корупційних діянь та інших правопорушень, пов'язаних з корупцією, в засобах масової інформації;

9) підготувати пропозиції щодо комплексу заходів постійного характеру, спрямованих на поширення антикорупційних знань, у тому числі у навчальних закладах.

#### 4. Покарання за корупційні діяння

Стратегічним напрямом боротьби з корупцією слід визначити посилення діяльності, спрямованої на виявлення корупційних проявів, та забезпечення притягнення винних осіб до відповідальності.

Високої ефективності у виявленні корупційних правопорушень можна досягти лише за умови тісної взаємодії правоохоронних органів із органами державної влади, інститутами громадянського суспільства, а також комплексного вжиття відповідних антикорупційних заходів. Крім того, реалізація антикорупційних заходів повинна забезпечуватись належними механізмами відповідальності. Такий підхід відповідає базовим засадам формування антикорупційних стратегій у сучасному світі.

Законодавство щодо відповідальності за корупційні правопорушення та щодо діяльності правоохоронних органів у цій сфері потребує дальшого вдосконалення в таких напрямках:

1) врахування міжнародних стандартів у сфері відповідальності за корупційні діяння та інші пов'язані з корупцією правопорушення, зокрема в частині визначення поняття корупції, чіткого розмежування кримінальної, адміністративної, дисциплінарної, цивільно-правової відповідальності за корупційні правопорушення,

розширення кола суб'єктів корупції, запровадження відповідальності юридичних осіб;

2) надання системності та завершеності, концептуальної обґрунтованості антикорупційному законодавству, що виключить наявність у ньому прогалин і колізій;

3) усунення недоліків у процедурі притягнення до відповідальності за корупційні діяння, зокрема дисбалансу можливостей щодо доказування у справах про корупційні правопорушення між органами досудового слідства та особами, які підозрюються в корупції;

4) наявність єдиної системи ведення міжвідомчої статистики щодо діяльності судових та правоохоронних органів у сфері протидії корупції.

Виявлення корупційних проявів правоохоронними органами ускладнюється такими факторами, як:

1) недостатня співпраця правоохоронних органів з населенням, зокрема щодо проведення заходів з інформування, встановлення інформаційного зв'язку з населенням;

2) неготовність населення співпрацювати з правоохоронними органами;

3) неефективність профілактичної роботи, що проводиться правоохоронними органами, комплексних операцій, спрямованих на виявлення корупційних проявів;

4) відсутність належного правового регулювання процедури перевірки заяв та повідомлень про злочини;

5) відсутність органу, до компетенції якого належало б вироблення єдиної антикорупційної політики на основі аналізу корупційних ризиків.

Виходячи з наведеного, з метою підвищення ефективності діяльності органів, які ведуть боротьбу з корупцією, необхідно:

1) сконцентрувати їх зусилля на запобіганні, виявленні та припиненні проявів корупції в державних органах, найважливіших сферах суспільного життя та в галузях, де корупційні діяння набули найбільшого поширення;

2) підготувати пропозиції щодо вдосконалення діяльності органів, які ведуть боротьбу з корупцією, зокрема у частині спеціалізації у відповідній сфері працівників, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, слідчих, прокурорів, забезпечення належними ресурсами підрозділів, що протидіють корупції, та надання їм права самостійно приймати відповідні рішення;

3) визначити механізми взаємодії органів, які ведуть боротьбу з корупцією, з іншими органами, на які згідно із законодавством покладається оперативне, технічне, інформаційне та інше забезпечення боротьби з корупцією;

4) вивчити питання про можливість створення у більшості органів державної влади спеціальних підрозділів внутрішньої безпеки, які б забезпечували додержання вимог антикорупційного законодавства в цих органах, ефективну взаємодію з відповідними спеціальними підрозділами правоохоронних органів та зв'язок із громадськістю;

5) запровадити порядок та механізм належної оцінки оперативної інформації щодо корупційних діянь, згідно з якими керівники відповідних правоохоронних органів або їх підрозділів матимуть виняткові повноваження та нестимуть персональну відповідальність за прийняття рішень відповідно до передбачених законом заходів реагування на таку інформацію;

6) визначити порядок проведення повної і своєчасної реєстрації повідомлень про корупційні діяння та пов'язані з ними правопорушення; уніфікувати та конкретизувати в єдиному законодавчому акті умови і порядок надання зазначеної інформації правоохоронним та іншим органам, з урахуванням необхідності збереження інформації з обмеженим доступом;

7) запровадити методики виявлення, перевірки та надання інформації про факти корупції в різних сферах суспільного життя;

8) налагодити співробітництво правоохоронних органів з населенням щодо виявлення фактів корупції в органах державної влади, запровадити механізми заохочення населення за надання об'єктивної інформації про факти корупції;

9) забезпечити ефективний захист та безпеку осіб, які повідомляють про факти корупційних діянь та беруть участь у кримінальних справах з їх розгляду;

10) запровадити єдину державну систему обліку осіб, які були притягнуті до відповідальності за вчинення корупційних діянь та інших правопорушень, пов'язаних з корупцією, з класифікацією інформації за професійною належністю та регіоном діяльності;

11) підготувати пропозиції щодо запровадження єдиної системи міжвідомчої статистики щодо справ про корупційні діяння та інші правопорушення, пов'язані з корупцією;

12) розробити методику оцінки поширення корупції та ефективності заходів щодо запобігання та протидії їй.

З метою вдосконалення законодавчого врегулювання питань відповідальності за корупційні правопорушення необхідно:

1) привести національне антикорупційне законодавство у відповідність із міжнародними стандартами;

2) прийняти Закон України "Про засади запобігання та протидії корупції", передбачивши в ньому:

правові та організаційні засади запобігання та протидії корупції з урахуванням положень міжнародних договорів з цих питань;

розширення переліку корупційних діянь, видів корупційних адміністративних правопорушень;

поділ корупційних діянь за ступенем суспільної небезпеки на види згідно з відповідальністю, що настає за їх вчинення (кримінальна, адміністративна, дисциплінарна, цивільно-правова);

розширення переліку суб'єктів корупції;

ефективні заходи щодо запобігання та розслідування фактів корупції;

процедуру притягнення до відповідальності за вчинення корупційних діянь вищих посадових осіб держави.

#### 5. Механізм реалізації Концепції

Ця Концепція визначає основні напрями подолання корупції, що мають бути реалізовані найближчим часом.

Конкретні заходи щодо реалізації цієї Концепції, органи, відповідальні за їх виконання, та строки визначаються у плані дій щодо реалізації Концепції, який затверджується Кабінетом Міністрів України.

Концептуальні засади формування політики держави у сфері запобігання та протидії корупції на наступний період визначаються за результатами аналізу реалізації цієї Концепції.

Глава Секретаріату  
Президента України

О. РИБАЧУК



Про Концепцію подолання корупції в Україні "На шляху до доброчесності"

Указ Президента України; Концепція від 11.09.2006 № 742/2006

Втрата чинності від **27.10.2011**, підстава — [1001/2011](#)

Постійна адреса:

<https://zakon.rada.gov.ua/go/742/2006>

Законодавство України  
станом на 05.09.2023

втратив чинність



742/2006

## Публікації документа

- Урядовий кур'єр від 20.09.2006 — № 175
- Офіційний вісник України від 27.09.2006 — 2006 р., № 37, стор. 9, стаття 2540, код акта 37324/2006